

NORGES
IDRETTSFORBUND
Viken idrettskrets

Anleggsstrategi

Sammen om flere og bedre idrettsanlegg

FORORD

Viken idrettskrets (VIK) har i anleggsstrategien for 2020-2022 gjengitt hvilke overordnede målsetninger NIF har vedtatt på idrettsanleggsområdet kalt «Idretten skal – flere og bedre idrettsanlegg». Planen er VIKs beskrivelse av operasjonaliseringen av disse strategier og mål i vår region, Viken.

VIK har i tillegg til vårt selvsagte regionale fokus, også valgt å løfte blikket og har derfor også styrevedtak på at vi i perioden frem til 2023 vil forsøke å løfte en anleggspolitisk debatt i norsk idrett og være en initiativtager til mulig ny anleggspolitikk på idrettstinget i 2023.

VIK har primo 2021 startet arbeidet med FNs bærekraftsmål (FN17) for å forstå hvordan disse kan og bør forstås av oss. Dette er et arbeid som ikke er avsluttet i skrivende stund og som vi i samhandling med Viken fylkeskommune vil fortsette med. Dette inkluderer selvsagt også det anleggspolitiske området. Så langt har VIK konstatert at FNs ulike bærekraftsmål må veies opp mot hverandre. Vi har derfor etablert en forståelse av at vi deler FN17 inn i tre kategorier, miljømessig bærekraft, økonomisk bærekraft og sosial bærekraft. VIK er av den oppfatning at disse tre områdene av bærekraft må balanseres og ikke behandles ensidig uten hensyntagen til helhetsforståelse. Hvilken påvirkning dette vil få for ulike anleggspolitiske problemstillinger er for tidlig å beskrive i detalj, men bærekraftsperspektivet vil alltid vurderes før vi tar standpunkt i enkeltsaker og være en del av grunnelsen for våre standpunkter.

VIK oppfatter vår rolle i norsk idrett som en aktør som har et vesentlig ansvar for å etablere arenaer for samarbeid og samhandling mellom de ulike aktørene som er interessenter i anleggspolitikken. Disse er i hovedsak NIF, sær idretter, idrettskrets(er), idrettsråd, staten ved kulturdepartementet (og kanskje andre departementer), fylkeskommunene og kommunene. Kanskje kan og bør også private aktører defineres som interessenter. VIK har definert samarbeid som vår viktigste arbeidsform, spesielt viktig er samarbeid og samhandling på det anleggspolitiske området.

VIK har innhentet informasjon fra både sær idretter og idrettsråd om hvilke områder disse interessentene mener bør prioriteres høyest. På toppen av prioriteringslisten kom **samarbeid** mellom de ulike aktører. Å ha faste **møteplasser** hvor interessentene møtes og utveksler erfaring og kompetanse kom på plass nummer to.

Nummer tre på denne prioriteringslisten var å sette **fokus på samarbeid skole – idrett**. VIK vil ta initiativ til å få etablert en prosess for samhandling med Viken fylkeskommune (VFK) for nybygg av videregående skoler og har fått aksept fra politisk nivå i VFK om dette. VIK ønsker gjennom de nevnte møteplassene og informasjonsarbeid å bistå idrettsrådene til å få tilsvarende prosesser etablert ved kommunale skoleutbygginger.

Et gjensidig forpliktende samarbeid med sitt forvaltningsnivå om byggeprosjekter, krever at idretten innehar tilstrekkelig kompetanse. Det ble bekreftet ved at **kompetanseheving** kom som prioritet fire i vår spørreundersøkelse overfor særidretter og idrettsråd. Heving av kompetanse vil derfor være et gjennomgående tema i alt VIK foretar seg på det anleggs-politiske feltet.

Den siste av de prioriterte fokusområdene vi her velger å trekke frem, og som havnet på femte plass, er **finansiering av idrettsanlegg**, inkludert kommunal forskuttering av spillemidler. VIK vil her jobbe på alle de områder vi har tilgang til for å bedre finansieringen. Dette inkluderer forslag til endringer i spillemiddelordningen og å reise spørsmål om finansiering over statsbudsjettet for enkelte typer idrettsanlegg. Vi vil forsøke å få VFK til å se fordelene med å etablere en regional ordning for prioriterte regionale og interkommunale anlegg og vi vil bistå idrettsråd i arbeidet med å få kommuner til å forskuttere spillemidler og åpne muligheter for kommunal lånegaranti.

Planen er omfattende, og anleggsutvalget i VIK har besluttet at planen skal presenteres i to ulike formater. Ett vil være som et dokument som vil presenteres interessentene, et annet vil være digital presentasjon hvor enkelttemaer vil bli gjort søkbare og forhåpentligvis interaktive. For begge presentasjonsformer vil planen oppdateres når vi ser det er riktig og nødvendig og oppdateringer vil være merket med dato.

En omfattende plan er krevende å lese og utfordringen er diskutert. I anleggsutvalget kom vi frem til at det ikke er antallet som leser hele planen som er det viktigste, men at de riktige personene leser den. Vi håper du faller inn i denne siste kategorien. God lesning.

INNHold

Forord	2
Del 1 - Innledning – Sammen om flere og bedre idrettsanlegg	6
Sammendrag	6
Styrende dokumenter [faktaruta]	6
Mål, hensikt og strategi	7
Planens hensikt	7
Planen skal	7
Del 2 - Bakgrunn	8
Hvorfor er det viktig med en anleggsstrategi i Viken?	8
Hvordan ser situasjonen ut i Viken?	8
Kommuneindeks som verktøy	9
Del 3 - Den ideelle situasjonen	10
Posisjonsdokumentet om Sammen om flere og bedre idrettsanlegg	10
Hvordan skal flere og bedre idrettsanlegg realiseres?	12
Idrettspolitisk dialog- Idrettskretsens prioriterte, strategisk viktige idrettsanlegg av regional betydning	12
Forskuttering av spillemidler - kommunen	12
Kommunedelplaner	12
Lånegaranti fra kommunen i kommunalbanken – til idrettslag som skal bygge idrettsanlegg	12
Kommunale investeringstilskudd til idrettsanlegg	13
Fylkeskommunale planer	13
Fylket/kommune + skole = idrettsanlegg	13
Fylkeskommunalt investeringstilskudd gjennom fond til nye, regionale idrettsanlegg og utbedring og utvikling av idrettsanlegg som kan avholde større mesterskap og konkurranser	14

INNHold

Fylkeskommunal tilskuddsordning til planlegging og forprosjekt for idrettsanlegg av regional betydning	14
Samarbeid -	
Særiddrettsprioritering	14
Idrettsrådsprioritering	14
Fylkeskommunens bidrag	15
Vilje til interkommunalt samarbeid	15
Vilje til samarbeid på tvers av særiddretter om større anlegg	16
Felles møteplasser	16
Kompetanseheving -	
Kommunale idrettskonsulenter	16
Ivaretagelse av eksisterende idrettsanlegg av regional betydning	17
Bærekraft	17
Del 4 – Situasjonsbeskrivelse	18
Anleggspoeng per innbygger	19
Anleggsdekning i Viken.....	20
Del 5 - En anleggsmodell for å skape livslang idrett	26
Bærekraft i anleggs- og aktivitetsutviklingen	29
Planlegging som virkemiddel.....	30
Risenga i Asker.....	31
Del 6 - Anbefalte regionale anlegg.....	34
Mandat anleggsutvalget i Viken IK	36
Vedlegg med bakgrunnsdokumenter, definisjoner og referanser	38

DEL 1 INNLEDNING

SAMMEN OM FLERE OG BEDRE IDRETTSANLEGG

Sammendrag

Viken idrettskrets ønsker at samfunnet bygger idrettsanlegg med mål om å skape mangfoldige aktivitetsmuligheter. Tilgangen til anlegg er et viktig virkemiddel for å få gjennomført ønsket fysisk og idrettslig aktivitet. Flere og bedre anlegg er et viktig bidrag for å skape bedre folkehelse. Sammen med fylkeskommunen har Viken idrettskrets en koordinerende rolle for en kunnskaps- og faktabasert anleggsutvikling.

Viken er et av de fylkene som har lavest anleggsdekning i landet. Det er relativt stor forskjell internt i fylket. Det er de kommunene med høyest befolkningstetthet som også har lavet anleggsdekning. Det er et behov for et anleggsløft i flere kommuner for å skape en mer lik tilgang til anlegg.

Gjennom godt samarbeid mellom idrettskretsen, idrettsråd, særidrettene, idrettslag, kommuner og fylkeskommunen er det mulig å skape bedre forankring av konkrete anleggsprosesser. Det vil i sin tur bidra til å realisere flere og bedre idrettsanlegg. For å oppnå dette skal idrettskretsen jobbe gjennom tre spor eller strategier. Disse er: idrettspolitisk dialog, involvering og kompetanseheving.

I fremtiden vil det være viktig å se på hvordan en etablerer og rehabiliterer idrettsanlegg. For å skape livslang

aktivitets- og idrettsglede må en også se på hvordan en tilrettelegger både for en bærekraftig og fremtidsrettet anleggsutvikling som hensyntar nye typer aktivitetsmønstre. Blant annet må det legges til rette for idrettsanlegg der skoler bygges, for å motivere til fysisk aktivitet og fellesskap.

Viken idrettskrets ønsker å være en bidragsyter til samfunnsutvikling også utover den organiserte idretten. Dette gjelder også innenfor anleggsutvikling. Vår viktigste arbeidsmetode er samarbeid.

Styrende dokumenter

- Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF): Idretten vil 2019-2023! og idretten Skal!
- Viken idrettskrets posisjonsdokument – Sammen om flere og bedre idrettsanlegg
- Viken idrettskrets langtidspan 2020-2024
- Viken Fylkeskommune – handlingsprogram for fysisk aktivitet

Foto: Værste

Mål, hensikt og strategi

Planen har som mål å ta for seg anbefalinger for flere og bedre anlegg i Viken fylke og vise tanker for fremtiden.

Viken idrettskrets skal gjennom sin anleggsplan arbeide frem hvilke større trenings- og konkurranseanlegg av regional og strategisk betydning som må realiseres slik at du som utøver kan trene og konkurrere i ditt "nærmiljø" innenfor rimelighetens grenser.

Planens hensikt

Anleggsplanen skal være et verktøy for å nå kretsens målsetninger på idrettsanleggsområdet. Planen fokuserer og avgrensner til konkrete aktiviteter og tiltak

innen idrettsanleggsarbeid rettet mot idrettslag, idrettsråd, særiddretter, idrettskrets, kommuner og fylkeskommunen. Planen skal angi en valgt anleggspolitikk og kriterier for prioriteringer innen anleggsarbeidet.

Planen skal

Være et verktøy for gode planprosesser og samhandling om idrettens idrettsanleggsarbeid inn mot det offentlige sørge for samhandling i anleggsprosjekter mellom idrettsråd, særiddretter, idrettslag, kommuner, idrettskrets og fylkeskommunen.

Bidra til å forankre strategisk viktige anlegg av regional betydning og kriterier for spillemiddelfordeling i kommuner og fylkeskommune.

Hvorfor er det viktig med en anleggsstrategi i Viken?

Anlegg er en av de viktigste rammebetingelsene for at idrettsforbundet skal kunne nærme seg visjonen om idretts glede for alle. Ved idrettstinget 2019 ble anlegg ett av fire strategiske satsingsområder. En ønsker å vri anleggspolitikken i retning av mer innflytelse for idretten og mer strategisk og planmessig etablering av framtidens anlegg. Målet er et viktig virkemiddel for at idretten skal kunne bidra til en mer fysisk aktiv befolkning, hvor flere barn, ungdommer og voksne deltar i et større og mer mangfoldig idretts- og aktivitetstilbud.

Sammen med fylkeskommunen har Viken idrettskrets en koordinerende rolle for en kunnskaps- og faktabasert anleggsutvikling. En av de viktigste samhandlingene skjer med idrettsråd og særidrettene. Det er primært samfunnets oppgave å tilrettelegge for anleggsutvikling, men

gjennom samarbeid vil resultatet bli flere gode og dermed bedre idrettsanlegg.

Godt samarbeid mellom alle disse aktørene bidrar til bedre forankring av konkrete anleggsprosesser, bedre rammevilkår som bidrar til realisering av idrettsanlegg og bedre planlegging og koordinering på tvers av alle aktørene.

Økonomiske barrierer er en av de største barrierene for idrettsdeltakelse. Det er derfor viktig at anleggskostnader er så lave som mulig. Aller helst skal idretten ikke ha tilleggskostnader for de barn og unge som trener, leker og konkurrer i idrettsanleggene. For å oppnå dette er det viktig at en ser anleggsutvikling i en samfunnskontekst og ikke isolert til idrettens behov. Anleggsstrategien til Viken idrettskrets tar innover seg disse aspektene.

Hvordan ser situasjonen ut i Viken?

Viken fylke er et av de fylkene som har dårligst anleggsdekning. Selv om det er store forskjeller internt i Viken har fylket totalt sett for få anlegg. Det er først og fremst de befolkningstette kommunene som har dårlig anleggsdekning. I andre

deler av Viken er situasjonen motsatt, med relativt god anleggsdekning. Det er behov for en strukturert satsing for å utligne disse anleggsforskjellene, også nasjonalt. I tillegg må en planlegge for hvilke regionale anlegg Viken trenger hvor.

Foto: Ole John Høstvedt, Laagendalsposten

Kommuneindeks som verktøy

Viken idrettskrets lanserte kommuneindeksen som et verktøy for politikerdialog i 2021. Indeksen skal bidra til en faktabasert dialog mellom idrettsrådene og kommunene om idrettens rammevilkår. Målet er å etablere en dialog om komplekse forhold og statistikker mellom idrettsrådet og kommunen. For at dialogen skal være nyttig bør en kunne vurdere egen kommune mot sammenlignbare kommuner – enten i samme område eller i Viken fylke.

Indeksen vil ta hensyn til kommuners størrelse, slik at en kan sammenligne de

aller største med hverandre og de mellomstore og de minste for seg. Kommuneindeksen bruker offentlig statistikk og tilgjengelige data innenfor anlegg, befolkning og medlemskap i idretten for å vise hvordan de forskjellige kommunenes rammevilkår for idrett ser ut innenfor fire områder; aktivitet, anlegg, driftsstøtte fra kommunen til idretten og hvordan idrettsrådet vurderer samarbeidet med kommunen.

Kommuneindeksen vil utgjøre en viktig målparameter for anleggssituasjonen i Viken.

DEL 3 DEN IDEELLE SITUASJONEN

En forutsetning for å oppnå en ideell situasjon er at idrettskretsen klarer å belyse idrettens bidrag til samfunnet. En ideell situasjon skapes når idretten klarer å se utover egne behov og sette inn anleggsutviklingen i en større kontekst. Det er gjennom gode faktabaserte dokumenter politikere kan forstå og anerkjenne idrettens bidrag til en positiv samfunnsutvikling.

Det er gjennom Idrettspolitisk dialog,

samarbeid og kompetanseheving idretten kan realisere mål om bedre anleggsdekning.

Foreliggende plan kan etablere et godt samarbeid mellom idrettskretsen, idrettsråd, særidrettene, idrettslag, kommuner og fylkeskommunen. Dette vil bidra til bedre forankring av konkrete anleggsprosesser, bedre rammevilkår som bidrar til realisering av idrettsanlegg og bedre planlegging og koordinering på tvers av alle aktørene.

Posisjonsdokumentet om «Sammen om flere og bedre idrettsanlegg»

Viken idrettskrets ønsker at samfunnet bygger idrettsanlegg med mål om å skape mangfoldige aktivitetsmuligheter.

Tilgangen til anlegg er et virkemiddel for å få gjennomført ønsket idrettslig aktivitet. Sammen med fylkeskommunen har Viken idrettskrets en koordinerende rolle for en kunnskaps- og faktabasert anleggsutvikling.

En av de viktigste samhandlingene skjer med idrettsråd og særidrettene. Det er primært samfunnets oppgave å tilrettelegge for anleggsutvikling, men gjennom samarbeid vil resultatet bli flere gode og dermed bedre idrettsanlegg.

Fremtidens utfordringer for kommunene er svært komplekse. Flere aktører enn tidligere må samarbeide for å realisere kommunenes behov. I en bærekraftig utvikling må en tenke på sosiale, økonomiske og miljømessige krav.

Skal idretten klare å tilrettelegge for Livslang idrettsglede er det avgjørende at også anleggsutvikling skjer på en bærekraftig måte.

Uansett om anlegget er idrettslagseid eller eid av det offentlige, er det avgjørende at kostnadene ved bygging og bruk blir så lave som mulig. Det vil gjøre det enklere for idretten å inkludere flere, uavhengig av sosioøkonomiske status. Gratisprinsippet bør være gjeldende i all bruk av offentlige idrettsanlegg for barn og unge. Alle typer idretts- og friluftsanlegg skal være godt tilrettelagt for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Idretten trenger til stadighet flere nye og funksjonelle anlegg, men idretten skal samtidig ta et miljøansvar ved planlegging, bygging og drift av anlegg.

Norges idrettsforbund - Magnus Thorsen Helstad

Derfor er det viktig at en klarer å vedlikeholde og rehabilitere alle anlegg.

Idrettsrådenes medvirkning i anleggsutvikling på lokalt nivå er sentral.

For å få en regional utvikling er også deres rammevilkår viktige.

Kommunene i Viken bør etablere en felles måte å realisere idrettsanlegg på.

For eksempel bør det bygges et nærmiljøanlegg hver gang en bygger et større ordinært idrettsanlegg. En kommunal forskuttering av spillemidler til idrettslag som velger å bygge er spesielt viktig.

Idrettens behov for anlegg må ivaretas når skolene bygger idrettsanlegg. Dette vil samtidig skape en nærhet til idrettsanlegg for store deler av befolkningen.

Idretten ønsker å medvirke fra start av prosjektering til anlegget er ferdigstilt. Viken idrettskrets vil at idrettslag som bygger egne anlegg skal få full momskompensasjon.

Viken idrettskrets mener at de tre viktigste områdene å lykkes innenfor for å få flere og bedre anlegg i Viken er:

- Utligne anleggsforskjellene – styrk finansieringen gjennom et regionalt fond
- Det må være bedre samhandling i regional og kommunal planlegging
- Idrettsrådene må styrkes for å skape bedre samhandling

Hvordan skal flere og bedre idrettsanlegg realiseres?

Det er flere faktorer som må oppfylles for at en skal klare å realisere flere anlegg. Disse faktorene kan grupperes i tre forskjellige spor eller strategier: Idrettspolitisk dialog, samarbeid og kompetanseheving.

For at en skal lykkes må en begynne med idrettspolitisk dialog, med mål om å forklare hvordan idrettsanlegg er med på å realisere samfunnets mål. Deretter må en involvere alle relevante aktører og til sist må jobbe med å heve og systematisere kompetansen for å lykkes. Nedenfor lister vi de viktigste tiltakene innenfor respektive strategi.

IDRETTSPOLITISK DIALOG

Idrettskretsens prioriterte, strategisk viktige idrettsanlegg av regional betydning

Idrettskretsen skal ha en koordinerende funksjon for å samordne behovene fra idrettslag, idrettsråd og sær idretter og arbeide for å forankre behovsprøvde anleggsprosjekter på tvers av disse. Større enighet om prioriteringer på tvers av idrettens organisasjonsledd bidrar til å styrke muligheten for at det offentlige tar ansvar for å bygge anleggene og her kan idrettskretsen spille en viktig rolle.

Anleggene som prioriteres skal komme frem av idrettskretsens liste over strategisk viktige idrettsanlegg av regional betydning. Listen skal komme som direkte resultat av det arbeidet denne planen retter seg mot. Prioriteringslisten skal rulleres årlig og ikke være et statisk dokument i planens 4-årsperiode. Den vil dermed ikke heller vedtas på idrettskretstinget. Målet med listen er å tydeliggjøre behovet for disse anleggene fra år til år og å synliggjøre hvilke anlegg idretten ønsker å arbeide for å realisere.

Forskuttering av spillemidler - kommunen

Ventetid på spillemidler er en stor utfordring og skaper usikkerhet i idrettsanleggsprosjekter, spesielt for idrettslag som bygger egne anlegg. Ved å få kommunene til å forskuttere spillemidler til idrettslag og andre godkjente spille-middelmottakere, vil flere prosjekter kunne realiseres raskere.

Forskuttering av spillemidler skape større trygghet for det store antall idrettslag som har vilje og kapasitet til å bygge og utvikle sine egne anlegg og vil derfor være et fortrinn for alle kommunene som finner rom for dette i sine budsjetter.

Kommunedelplaner

Alle kommuner som skal søke spillemidler skal ha en vedtatt kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet. Alle idrettsanlegg av en viss størrelse skal være en del av denne planen for å være berettiget til å motta spillemidler. Gode kommunedelplaner der idrettsrådene har vært en del av planprosessen og fått mulighet til å komme med sine ønsker og behov bidrar til god planlegging og forutsigbarhet i alle idrettsanleggsprosjekter. Idrettsrådets deltakelse i slike planprosesser bør være forankret i en samarbeidsavtale mellom kommunen og idrettsrådet.

Lånegaranti fra kommunen i kommunalbanken – til idrettslag som skal bygge idrettsanlegg

Flere idrettslag vil få en enklere vei til å bygge/utvikle sine anlegg med en lånegaranti fra kommunen i kommunalbanken.

Kommunale investeringstilskudd til idrettsanlegg

Kommunene er på landsbasis idrettens største sponsor gjennom å bidra med bygging av idrettsanlegg, men også gjennom å tilby investeringstilskudd til idrettslag som ønsker å bygge egne anlegg. Kommunale investeringstilskudd er særlig viktige for at idrettslag skal kunne bygge egne anlegg ved siden av spille-middeltilskuddet og idrettslagets egenkapital.

Avsatte midler i kommunen til dette formålet bidrar til mer forutsigbarhet for idrettsanleggsprosjekter og i kommuner der idretten bygger mye selv må investeringstilskuddet være i tråd med idrettslagenes investering slik at ikke ventetiden på midlene blir for lang og fordrer kostbar mellomfinansiering.

Fylkeskommunale planer

Fylkeskommunen har en sentral samfunnsutviklerrolle i Viken fylke. En forutsetning for at Vikenidretten skal få frem sine behov er tidlig involvering i nevnte planverk. En slik forankring vil løfte frem felles utfordringer og dermed ha legitimitet for en fylkeskommunal virkemiddelbruk.

Fylket/kommune + skole = idrettsanlegg

Ved bygging av skoler er det gode muligheter for synergier og samarbeid med idretten. I Viken ønsker vi at fylkeskommunen skal gjøre vedtak/utarbeide en modell som involverer kommuner og idretten når det skal bygges flerbrukshaller i forbindelse med skoleutbygging. Dette vil bidra til å få med idrettens behov lokalt og investeringen vil da i enda større grad

komme befolkningen til gode gjennom idrettslag og lokal frivillighet. Dette er god samfunnsøkonomi og vil bidra til høy utnyttelse av anleggene.

Fylkeskommunalt investeringstilskudd gjennom fond til nye, regionale idrettsanlegg og utbedring og utvikling av idrettsanlegg som kan avholde større mesterskap og konkurranser

Nye og eksisterende idrettsanlegg av regional betydning er strategisk viktige for trenings- og konkurransemuligheter for særiddretter i Viken og for muligheten for gjennomføring av større arrangement og mesterskap.

Nye kostnadskrevenne idrettsanlegg har ofte behov for ekstra økonomisk tilskudd for at en kommune skal påta seg prosjektet. Eksisterende anlegg av regional betydning har sjelden mulighet til å bekoste nyutvikling av anlegget for eksempelvis å påta seg større arrangementer.

En tilskuddsordning for både investering i nye og utvikling av eksisterende idrettsanlegg av regional betydning ville vært en særdeles viktig faktor for å kunne skape nye gode spesialanlegg for særiddretter og dessuten stimulere kommuner og idretten til å påta seg arrangement og mesterskap i fylket vårt.

Fylkeskommunal tilskuddsordning til planlegging og forprosjekt for idrettsanlegg av regional betydning

En viktig forutsetning for å realisere planer om idrettsanlegg og særlig større idrettsanlegg av regional betydning, er gode planer og forprosjekter. Ofte er dette kostbart for de som ønsker å berede grunnlaget for et nytt anlegg, spesielt om initiativtaker er et idrettslag og dette ikke er tilskuddsberettiget i spillemiddelordningen.

En slik tilskuddsordning er av den grunn et veldig godt bidrag til å skape muligheter for dem som sitter på gode idéer om nye anlegg.

SAMARBEID

Særiddrettsprioritering

De enkelte idrettene har i varierende grad egne planer for anleggsutvikling fra nasjonalt eller regionalt ståsted. Denne planen er ment å bidra til å fremme bl.a. særforbunds tanker om større trenings- og konkurranseanlegg i Viken fylke.

Det viktigste den enkelte særiddrett kan gjøre for å øke sjansen for realisering av sine anleggsbehov er å sørge for tydelig prioritering og forankring av egne anleggsbehov internt. Spesielt gjelder dette større anlegg av regional betydning som er til for idrettslag på tvers av kommunegrenser og i regioner. Særkretser, -regioner og forbund bør av den grunn utarbeide sine egne prioriteringslister for hvilke anlegg de ønsker realisert hvor.

Dette vil styrke det enkeltes idrettsanleggs mulighet til å bli prioritert lokalt i kommunen, styrke mulighetene for samarbeid med nabokommuner, i fylkeskommunen og til prioritering i Anleggspolitisk Program.

Idrettsrådsprioritering

De fleste idrettsrådene i Viken har anleggsplaner med prioriteringer, det er viktig at idrettsrådene i samråd med idrettslagene arbeider tett med kommunen og kommunens idrettskonsulenter i forbindelse med kartlegging, prioritering og fasilitering når idrettsanlegg bygges. Viken IK ønsker å bidra med å etablere en kommuneindeks som kan være et verktøy i dialogen med kommunen.

Idrettsrådet er kommunens samarbeidspartner for utvikling av idretten lokalt og for å sørge for gode rammebetingelser. Behovsanalyser utarbeidet i samarbeid med idrettslagene gir idrettsrådet en tydelig retning og klare prioriteringer å arbeide etter i kommunen.

Idrettsrådet gir innspill til kommunediplaner, kommunebudsjetter, lokale spillemiddelprioriteringer og hvilke anlegg

idretten ønsker realisert. Det er av den grunn helt sentralt at det er gjennomført gode behovsanalyser.

Arbeid med arealsikring er spesielt viktig i tett befolkede deler av Viken hvor det er betydelig konkurranse om ledig areal. Forpliktende samarbeid i plan- og utbyggingsprosesser krever at idrettsrådet har, eller sikrer seg tilgang til, nødvendig kompetanse og kapasitet til å fylle sin rolle. Idrettsrådene må skaffe seg oversikt over skolebehovsplanene i kommunen. For å lykkes i dette arbeidet må idrettsrådene styrkes.

Fylkeskommunens bidrag

Fylkeskommunen er forvalteren av spillemiddelordningen i Viken fylke. Fylkeskommunen arrangerer årlig spillemiddelkurs, anleggskonferanser med kommunalt ansatte og arbeider proaktivt for å bedre anleggsdekningen i fylket. Viken idrett-

skrets har et tett og godt samarbeid med fylkeskommunen og ser en slik plan som et sentralt verktøy for å koordinere idrettens tanker for fremtiden. Idrettskretsen har allerede startet dialog på både politisk og administrativt nivå, jfr. gjeldende spillemiddelregelverk og idrettens involvering i realisering av idrettsanlegg i tilknytning til eksisterende og nye videregående skoler i Viken fylke.

Vilje til interkommunalt samarbeid

Alle kommuner skal ha oppdaterte kommunedelplaner for idrett- og friluftsliv, samt årlige rullinger av anleggsplaner for tildeling av spillemidler. Det er viktig med gode kommunikasjonslinjer mellom idrettslagene og idrettskonsulentene i kommunen slik at de i fellesskap kan løse anleggsmessige utfordringer for idretten. Viken IK ønsker å bidra med en kommuneindeks i fremtiden som skal være idrettsrådenes faktamatriale i deres arbeid med kommunen.

Ved samarbeid om investering (minimum

5% fra samarbeidende kommune) og drift (minimum 5% av driftskostnader over 20 år fra samarbeidende kommune), mottar man et tillegg på 30% av ordinært tilskudd til anlegget. Vilje til å se flere større idrettsanleggsprosjekter over kommunegrensene kan bidra til bedre planlegging og større sjanse for realisering av idrettsanlegg av regional betydning gjennom økt tilskudd. Kommuner og idrettsråd må være villige til å samarbeide om anlegg på tvers av kommunegrensene. Flere anlegg bør planlegges samtidig slik at alle involverte kommuner drar nytte av samarbeidet.

Vilje til samarbeid på tvers av særvidretter om større anlegg

Mange særvidretter mangler egne spesialanlegg, særlig gjelder dette de særvidrettene som ikke har organisasjon og økonomi

til å bygge egne anlegg og heller ikke har medlemstallene til å argumentere for at kommunen skal bygge spesialanlegg for dem. Disse særvidrettene er nødt til å samarbeide for å få realisert anleggene sine. Dette krever samarbeidsvilje og koordinering på tvers av idretter med utgangspunkt i den enkelte særvidretts prioritering av egne anleggsbehov.

Felles møteplasser

For en bedre samhandling mellom aktørene i anleggsarbeidet, er en utvikling av møteplasser avgjørende for å øke forståelsen for hverandre og bringe anleggsutviklingen fremover.

Involvering av idretten i prosesser, spesielt i skole-idrettsprosjekter, både regionalt og lokalt

I bestemmelsene til spillemidler bør det tas inn krav om at idretten skal delta i prosessen og godkjenne spillemiddelsøknader til kommune- og fylkeskommunale idrettsanlegg. Dette vil bidra til at idrettens behov i større grad blir ivaretatt. Dette vil bidra til å oppnå målet med spillemidler - idrettsanlegg tilpasset allmenn idrettslig virksomhet.

KOMPETANSEHEVING

Kommunale idrettskonsulenter

Alle kommuner har mulighet til å søke spillemidler til egne anlegg og har i tillegg et ansvar for å saksbehandle og hjelpe alle spillemiddelberettigede søkere med sin søknadsprosess. Kommunens størrelse avgjør hvor store stillingsressurser som settes av til dette og dette må finne sin lokale form.

Spesialiserte idrettskonsulenter med kunnskap om idrettsanlegg og spillemidler er en viktig forutsetning for at både kommunen og andre tar initiativ til bygging av idrettsanlegg – en hjelp som bør finnes i alle kommuner.

Ivaretakelse av eksisterende idrettsanlegg av regional betydning

Viken IK har allerede en rekke eksisterende idrettsanlegg av regional betydning. Disse spiller viktige roller for sine idretter med hensyn til trening og konkurranse på tvers av kommuner og i noen tilfeller hele fylket. Disse er viktige å ivareta og gi muligheter for utvikling.

Særlig i de tilfeller der det er idrettslag som drifter disse anleggene er det viktig å ivareta idrettslagets forutsetninger for å tilby gode trenings- og konkurranseforhold for utøvere utover aktiviteten i egen klubb. Det offentlige må tilrettelegge for at disse overlever og har muligheten til å følge med på utviklingen som kreves i den enkelte idrett og gren. Idrettskretsen kartlegger

behovet for disse anleggene slik at vi kan arbeide for deres ivaretakelse. Se listen over de eksisterende anleggene av regional betydning her.

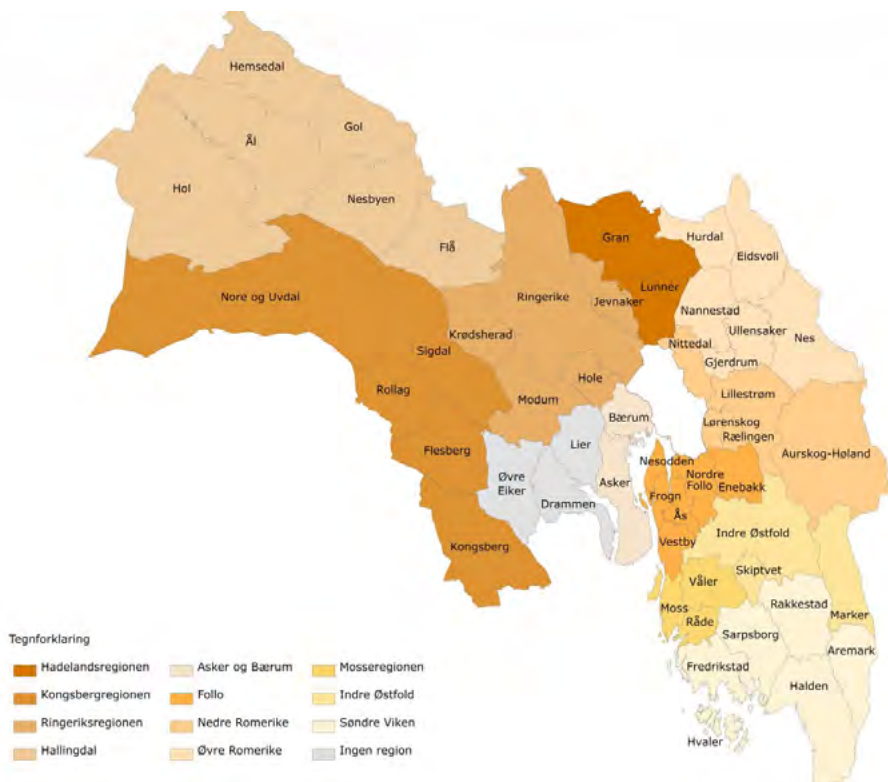
Bærekraft

Idretten skal ha fokus på bærekraft i utviklingen av idrettsanlegg og dette skal være et vilkår jfr. tildeling av spillemidler. Det skal arbeides for at anleggene må planlegges og driftes med mål om økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft. Anleggene må være trygge og gi lik tilgang for alle. Anleggene må ha god bestandighet, høyt brukspotensiale og må vektlegge gode løsninger for areal- og energibruk. Materialvalg må gjøres etter nasjonale standarder og produktenes egnethet til gjenvinning må vurderes.

DEL 4 SITUASJONSBEKRIVELSE

Viken er et av de fylkene som har lavest anleggsdekning i landet. Det er relativt stor forskjell internt i Viken. Det er de kommunene med høyest befolkningstetthet som også har lavest anleggsdekning. Det er et behov for et anleggsløft i flere kommuner i Viken for å skape en mer lik tilgang til anlegg.

Idrettsanlegg av regional betydning. Hva innebærer det? Vi har i kartleggingsarbeidet i forbindelse med anleggsplanen for Viken gjennomført flere møter med fylkeskommunen og valgt å dele opp Viken i disse regionene i tråd med fylkeskommunens inndeling av kommuneregioner.

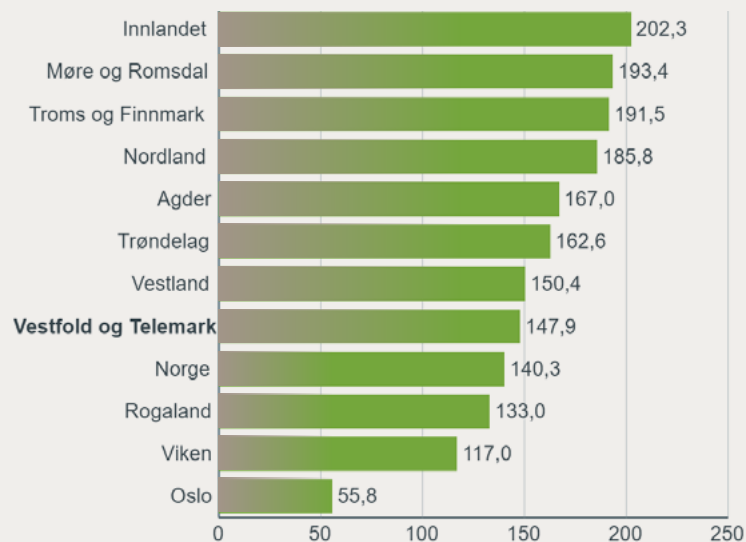
Vi bruker disse regionene som utgangspunkt i vår definisjon av idrettsanlegg av regional betydning. Et idrettsanlegg som tydelig er med på å dekke behovet for trening og konkurranse i en eller flere av disse regionene kategoriseres som idrettsanlegg av regional betydning. Aktivitetstallene pr region er interessante å bruke som utgangspunkt. Hvilke idretter som drives i de ulike regionene viser behovet for trenings- og konkurranseanlegg for ulike idretter.

Anleggspoeng per innbygger

Gjennomsnittlig anleggspoeng per 1000 innbygger for hele landet var 140,3 pr 1.2.2021. Vi ser også at kommuner med lavt innbyggertall generelt sett har flere anlegg pr innbygger og særlig kommuner med stort areal. I slike kommuner trengs det flere anlegg for at innbyggerne skal ha et tilbud nært der de bor.

Anleggspoeng per 1000 innbyggere for Viken fylke
Norge og utvalgte fylker/kommuner per 1.2.2021

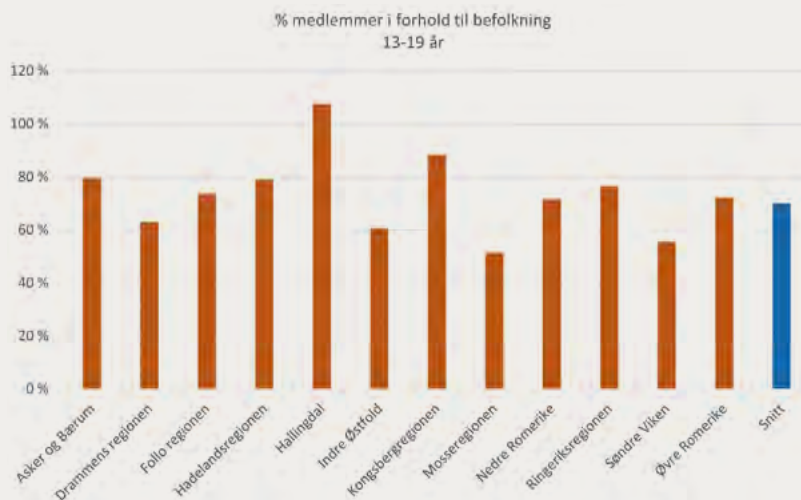

Figuren viser anleggs-situasjonen i Viken og andre fylker i form av anleggspoeng pr innbygger.

Kilde: Telemarksforskning.

Medlemstall

Grafen viser antall medlemmer i idrettslag i forhold til befolkning i aldersgruppe 13-19 år. Gjennomsnittlig er 70% av befolkningen i Viken medlem i et idrettslag. Datagrunnlaget er idrettsregistreringen og SSB.

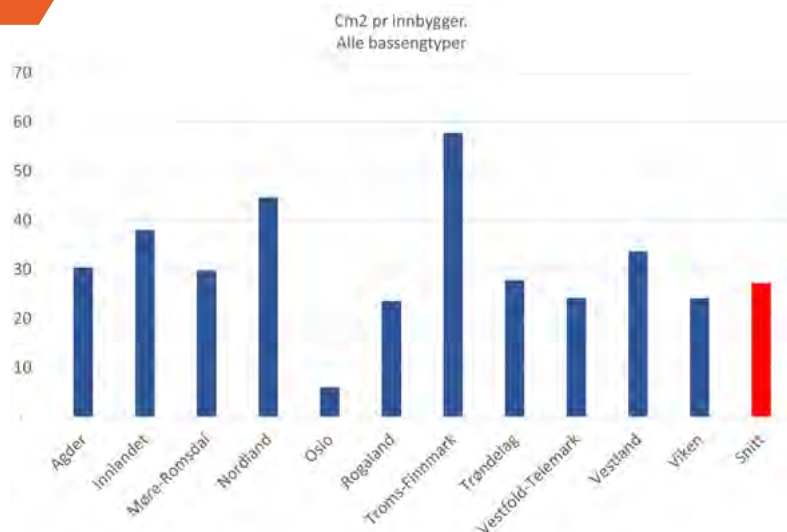
Anleggsdekning i Viken

Svømmeanlegg

Datagrunnlaget for grafer til svømmeanlegg er hentet fra svømmeforbundets anleggsregister og SSB.

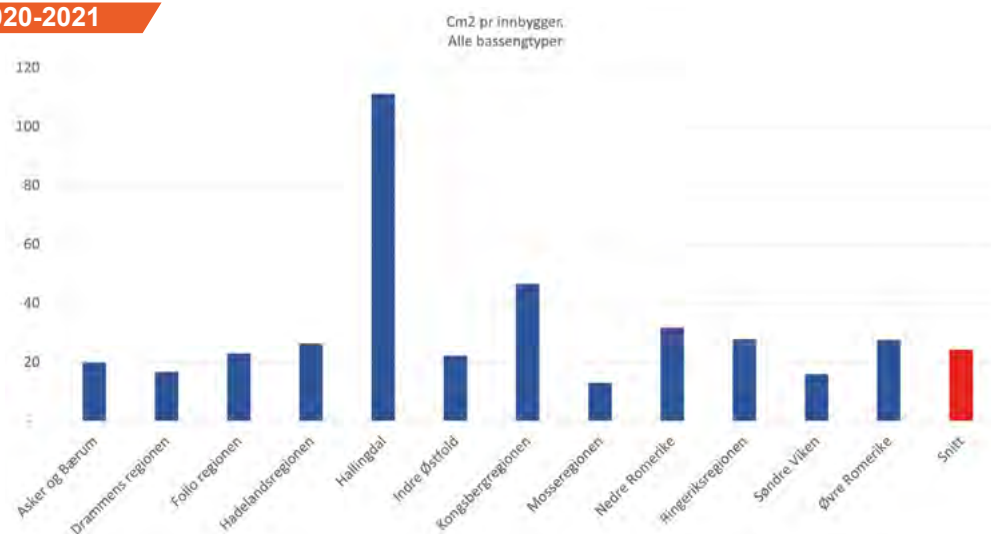
Grafen nedenfor viser antall cm² med innendørs svømmeflater pr innbygger i våre fylker. I denne oversikten er svømmehaller planlagt ferdigstilt i løpet av 2021 tatt inn for Viken. For å nå gjennomsnitt for landet trenger vi ytterligere 10 svømmehaller på 25*21 m.

2020-2021

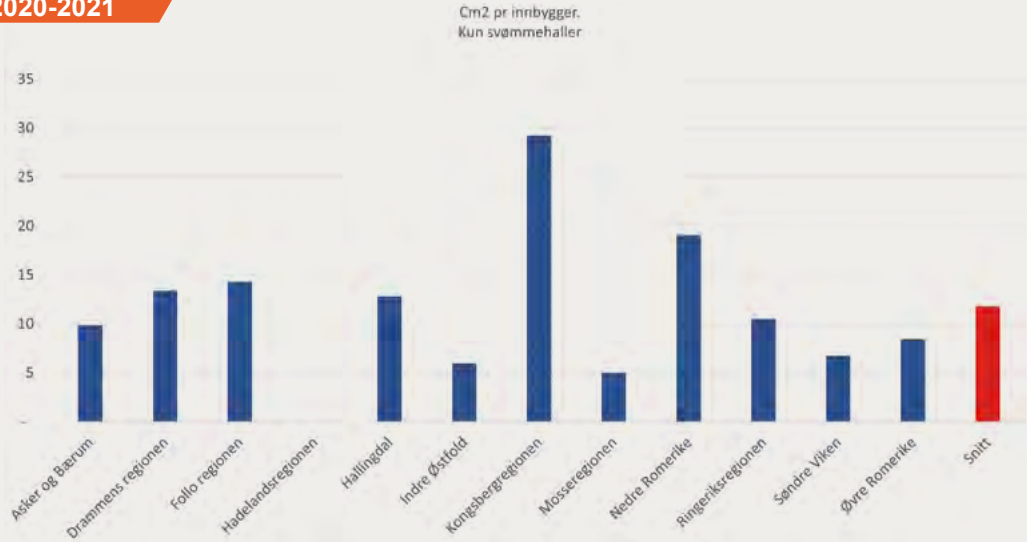
Nedenfor er graf for svømmeanlegg i våre regioner. Her er det tydelig at dekningen er sterkest i Hallingdal og årsaken er mange mindre basseng på 12,5m i denne regionen

2020-2021

Tar vi kun med svømmehaller med lengde 25 eller større får man denne oversikten.

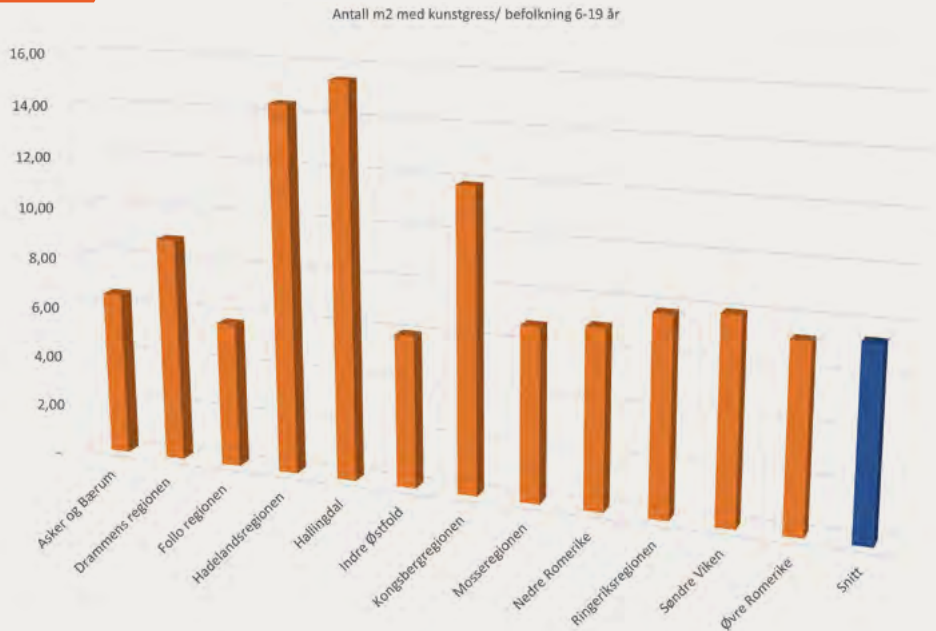
2020-2021

Kunstgressbaner

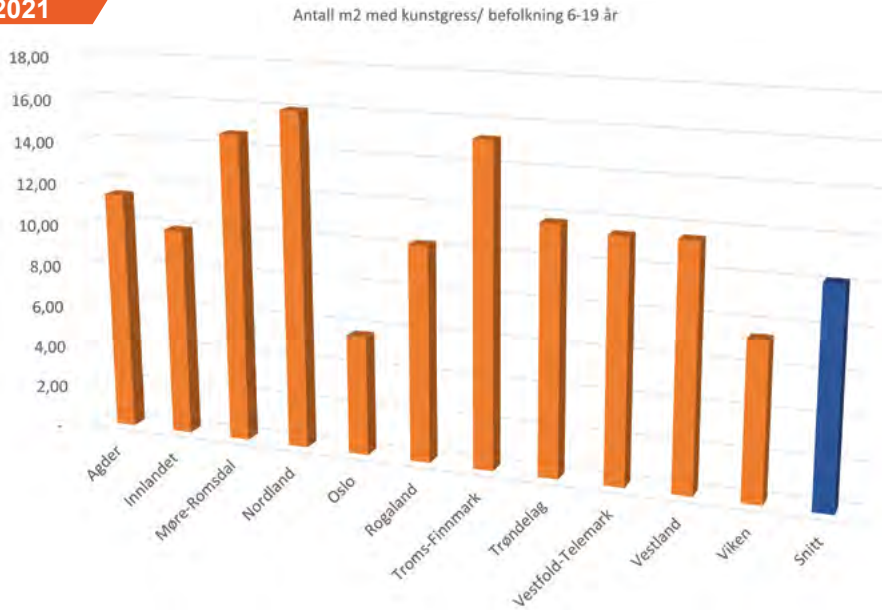
Datagrunnlaget for grafer over kunstgressanlegg er hentet fra fotballforbundets anleggsregister og SSB. For å nå gjennomsnittet i landet trenger Viken ytterligere 117 store kunstgressbaner.

2020-2021

Kunstgress pr region i Viken.

2020-2021

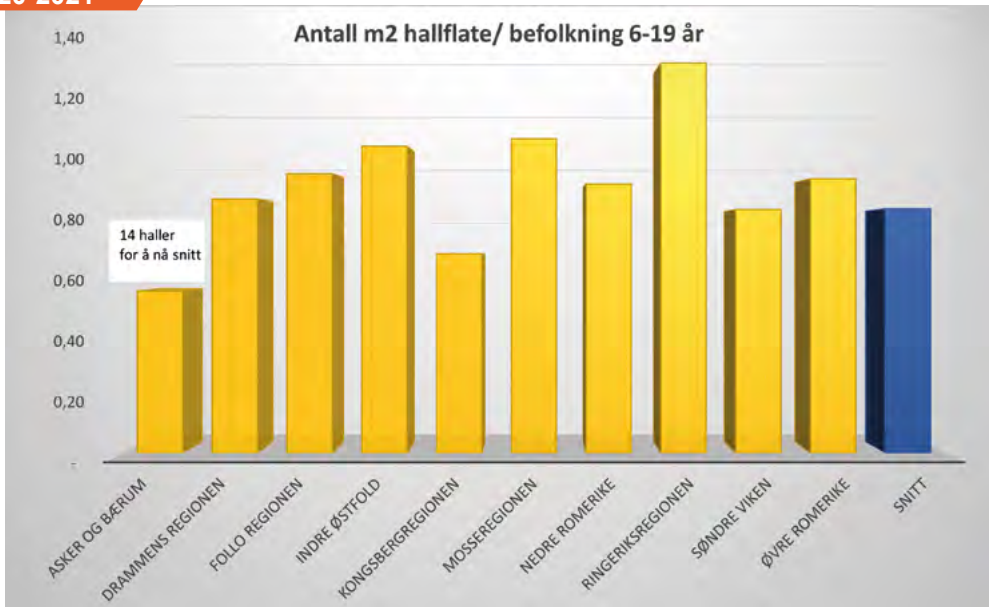

Fleridrettshaller

Datagrunnlaget for grafer over fleridrettshaller er hentet fra KUD sitt register og deretter korrigert og oppdatert med god hjelp fra idrettsrådene. I tallene inngår haller som er vedtatt ferdigstilt i løpet av 2022.

Grafene nedenfor viser: Antall m2 med hallflate / befolkning 6-19 år.

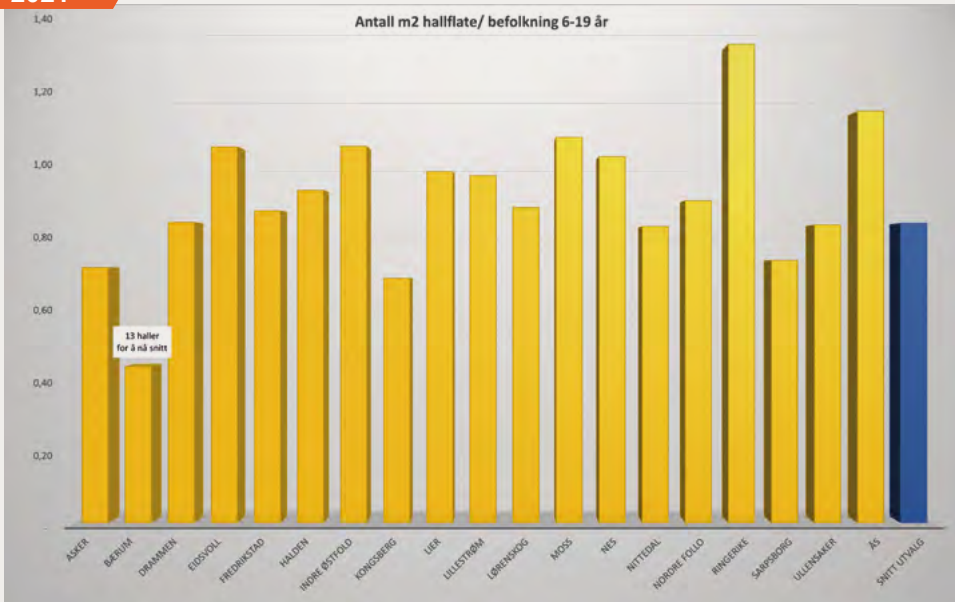
2020-2021

Pr region.

For kommuner større enn 20.000 innbyggere.

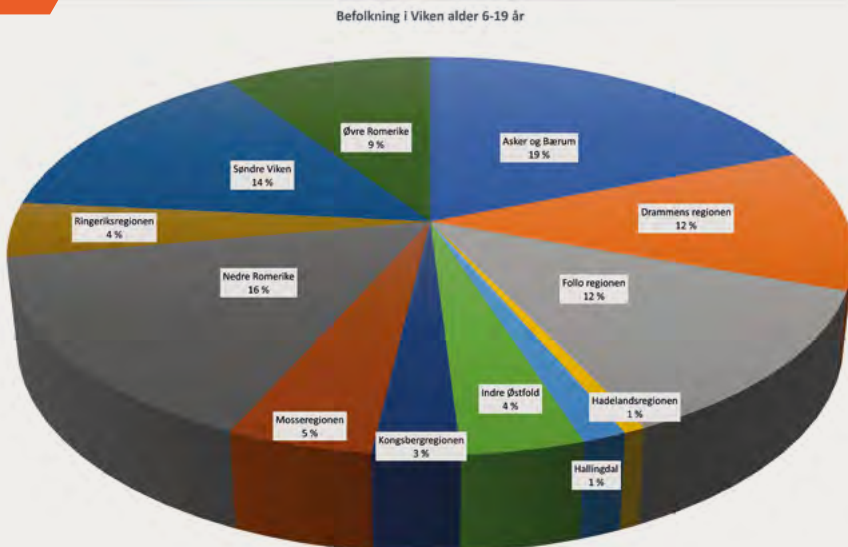
2020-2021

Befolkning

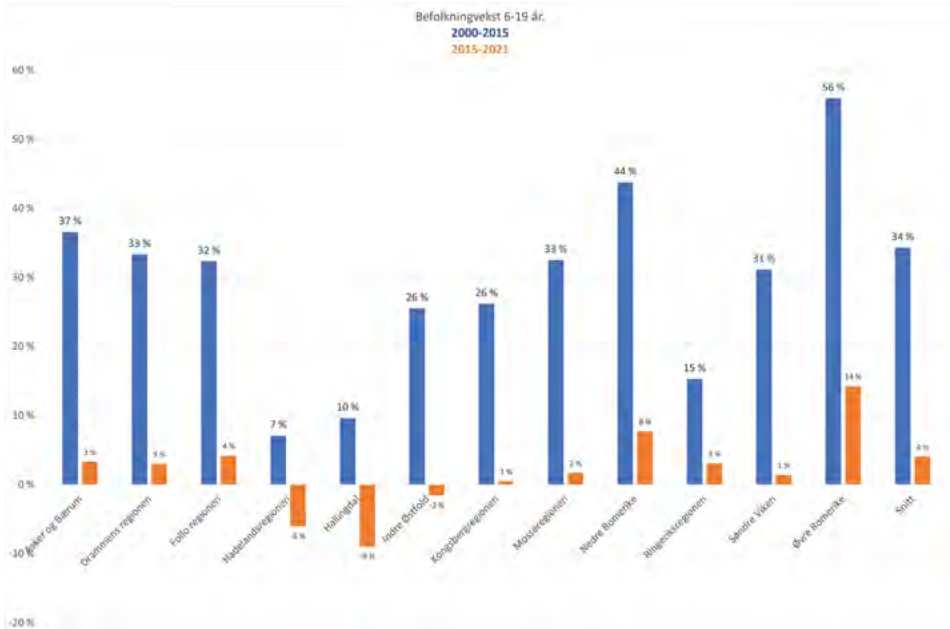
Befolkning i Viken fordelt pr region i alder 6-19 år.

2021

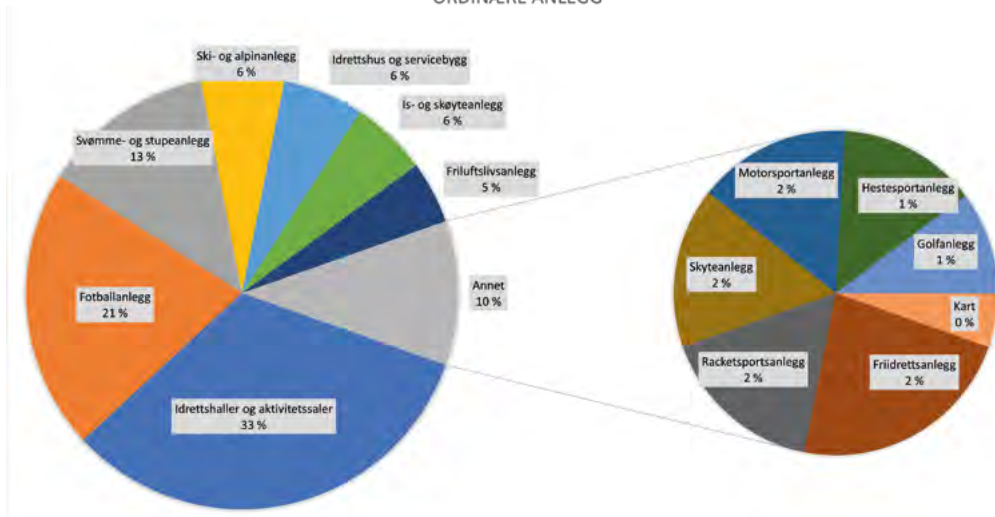

Grafen nedenfor viser vekst i antall innbyggere i alder 6-19 mellom: 2000 til 2015 2015 til 2021 Befolkningsframskriving frem til 2030 og 2040 viser en nedadgående trend for alle regioner, men unntak av en liten vekst i Øvre- og Nedre Romerike.

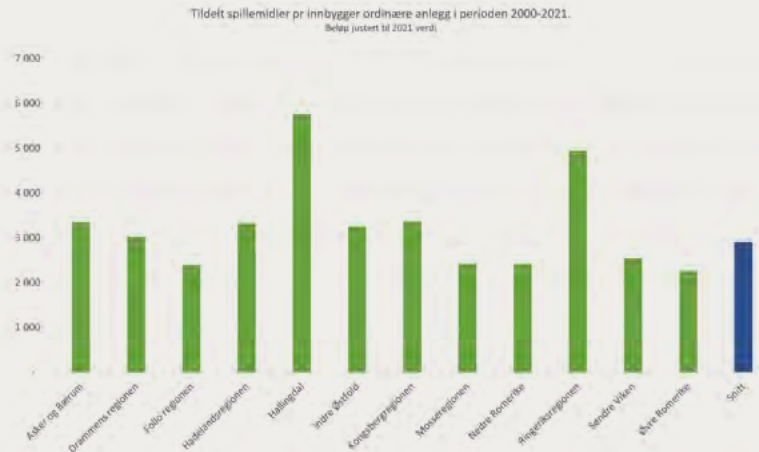
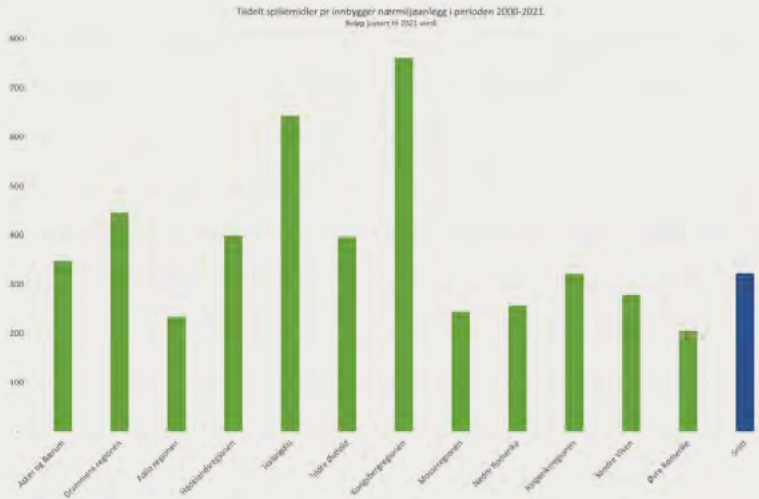
Fra 2000 til 2021 har Viken blitt tildelt 4 milliarder i spillemidler omregnet til 2021 verdi. Nedenfor en fordeling av disse midlene pr anleggskategori.

FORDELING SPILLEMIDLER I PERIODEN 2000-2021.
ORDINÆRE ANLEGG

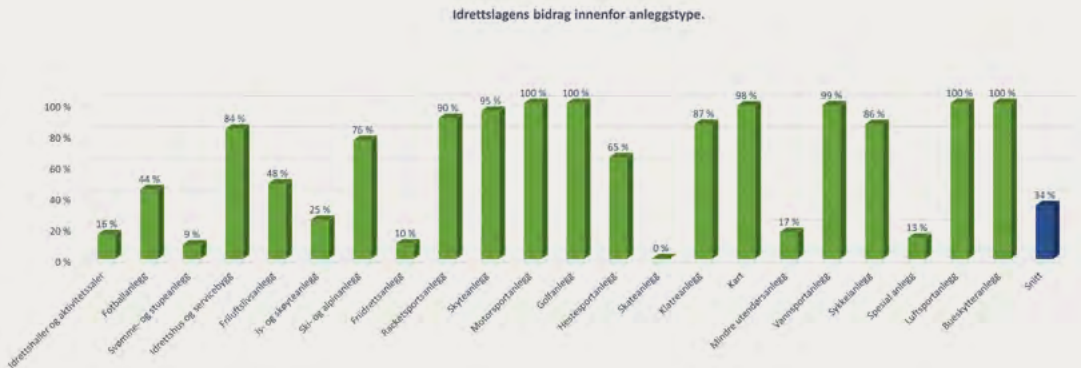

Det har blitt tildelt ca 400 mill i spillemidler til bygging av nærmiljøanlegg i perioden 2000-2021. Investert beløp til nærmiljøanlegg er nærmere 800 mill. i perioden.

Nedenfor en oversikt som viser tildelt spillemidler nærmiljøanlegg pr region/ pr innbygger og spillemidler ordinære anlegg pr region/ pr innbygger.

Våre idrettslag i Viken er svært så aktive byggere av idrett- og aktivitetsanlegg. Nedenfor en oversikt som viser idrettsanleggenes andel innenfor hver anleggskategori.

DEL 5

EN ANLEGGSMODELL FOR Å SKAPE LIVSLANG IDRETT

For å skape en livslang aktivitets- og idrettsglede må en også se på hvordan en tilrettelegger anleggsutviklingen. «Viken IK har derfor laget en egen rapport på emnet (rapport nærmiljøanlegg).»

Idrettskretsen opererer med en modell for livslang idrettsglede som sier noe om hva som er viktig til hvilken tid innenfor idrettsorganisasjonen, men som også tar for seg idrettens samspill med resten av samfunnet for å skape et fysisk aktivt Viken. Vi i idretten har først og fremst ansvar for det som skjer innenfor vår medlemsbevegelse, det røde og det blå feltet. Det er allikevel viktig å vise at vi også yter et samfunnsbidrag langt ut over egen organisasjon, enten det er som tilrettelegger for egenorganisert aktivitet eller som folkehelseaktør i henholdsvis det grønne og gule feltet. Her er idrettens innsats for å få bygget flere nærmiljøanlegg sterkt underkommunisert.

Viken IK har derfor laget en egen rapport på emnet (rapport nærmiljøanlegg). Denne rapporten tydeliggjør idrettens rolle som aktivitetsskaper også ut over egen organisasjon, i tråd med modellen for livslang idretts- og aktivitetsglede. Videre er det slik at det fundamentet som skal gi en Aktiv start på livet ligger både i idretten, barnehagen og skolen. Et konstruktivt samspill mellom disse instansene også på anleggssiden gir grunnlag for en trygg og aktiv oppvekst. Samlokalisering av skoler og idrettsanlegg er derfor et viktig strategisk satsningsområde for Viken IK. Skole- og idrettsanlegg, Skattekista på Flesberg, som i 2020

ble tildelt prisen som årets idrettsanlegg av kulturministeren på vegne av Bad, Park og anlegg, står som et lysende eksempel på en slik samhandling. Bygdekommunen med 2688 innbyggere valgte å gjøre et stort løft når de skulle gå fra en til to skoler. Den nye skolen ble plassert på Stevningsmogen hvor det allerede lå et fritids- og idrettsanlegg. Omgitt av en moderne ski-skytter- og langrennsarena, 6 km lysløype, fotballbane og friidrettsanlegg, fikk man i 2019 realisert et skolebygg for 1.-10. trinn med flerbrukshall, svømmehall med heve- og senkefunksjon og en skolegård spekket med nyskapende nærmiljøanlegg som

innbyr til egenorganisert aktivitet.

Videre fikk man 200 000 kr i støtte fra klimasatsordningen for bevisste tiltak under fanen «grønn mobilitet». I områder med spredt bosetning og dårlig kollektivtilbud er det utfordrende for barn og unge å komme seg til og fra fritidsaktiviteter. Flesberg kommune har derfor igangsatt flere tiltak for å redusere kjøring, blant annet ved å organisere aktivitetstilbud etter skoletid, kartlegge transportbehov i lag og foreninger, og hente erfaring fra andre kommuner.

Anlegget har fått nasjonal oppmerksomhet på grunn av innovativ trebruk, fleksibilitet og arealeffektivitet. Svømmehallen er en av de første i landet som er bygd i heltre. Skattekista har avanserte tekniske løsninger, hybridventilasjon og høye energi- og miljøambisjoner. Totalt mottok Flesberg 11,5 mill i støtte fra Miljødirektoratet og Enova for sine nyskapende løsninger, samt 2,4 mill i renterabatt ved å ha valgt grønt lån.

Foto: Arild Brun Kjeldaas

Viktigheten av gode medvirknings-prosesser «Norges største dugnad!»

Også det som skjedde i forkant av selve byggeprosessen har vært forbilledlig på Flesberg. Når idrettsanlegget, Stevningsmogen ble realisert noen år tidligere tro bygdas innbyggere til med det som på folkemunne ble kalt Norges største dugnad.

Det sterke fokuset på medvirkningsprosesser med innbyggerne og kommunens frivillige organisasjoner ble videreført ved utviklingen av Skattekista. Resultatet er et bygg og et anlegg som alle føler eierskap og tilknytning til. Målet er økt tilflytning, en bærekraftig kommune og livslang idretts- og aktivitetsglede for innbyggerne.

Foto: Ole John Hostvedt Laagendalsposten

Et forbildeanlegg til inspirasjon for andre

Når vi her vier så stor plass til beskrivelsen av ett spesifikt anlegg i denne planen så skyldes det at vi anser det for å være et forbildeanlegg som vi håper vil inspirere fremtidige kommunale skoleutbyggere i Viken. Som rådmann, Jon G. Pedersen sier det: dette er en generasjonsinvestering. Siden åpningen har han og ordfører, Oddvar Garaas, tatt imot en jevn strøm av vordende anleggsbyggere på jakt etter inspirasjon. Som her ved Viken IKs anleggs-konferanse med besøk ved Skattekista 10. oktober 2020.

Anleggsutvalget i Viken IK har notert seg at samhandlingen mellom idretten og

kommunen som skole- anleggsbygger ikke alltid er like god som her.

Dermed var dette et av forslagene som ble sendt til NIF i deres høring om «Innspill om endringer i bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet 2021»: For å oppnå god idrettsfunksjonalitet som dekker idrettens behov, er det helt nødvendig med involvering fra idretten fra planleggingsfasen og frem til prosjektet er godkjent, i forbindelse med bygging av kommunale og fylkeskommunale idrettsanlegg.

Uten involvering fra idretten på et tidlig nok stadium, og videre i prosessen frem til godkjent prosjekt, er det ingen garanti for å få åpne idrettsanlegg tilpasset allmenn idrettslig virksomhet.

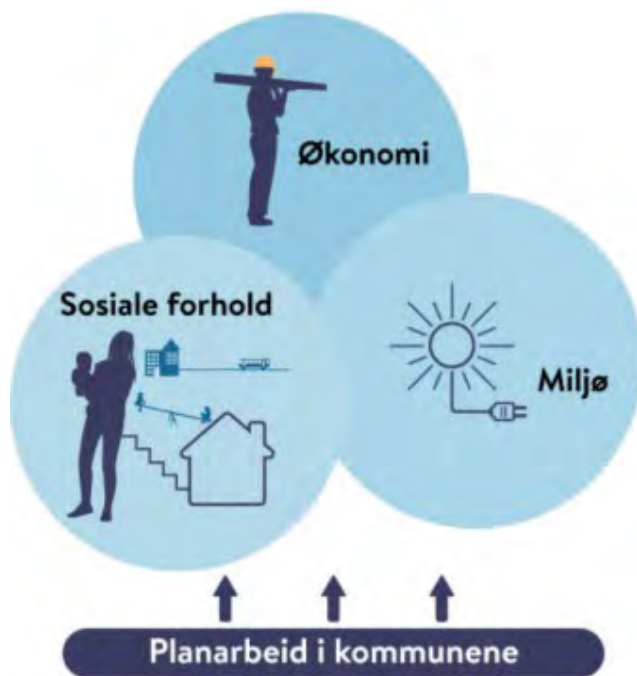

Bærekraft i anleggs- og aktivitetsutviklingen

Sosialt bærekraftige samfunn handler om samfunn preget av tillit, trygghet, tilhørighet og tilgang til goder som arbeid, utdanning og gode nærmiljø. Ovenstående definisjon og modellen under er hentet fra FHIs nettsider og kan benyt-

tes for å løfte frem viktigheten av idrett og lokal anleggsutvikling for utviklingen av et bærekraftig Norge. Fram til i dag har sosiale forhold fått mindre oppmerksomhet enn de to andre dimensjonene i FNs bærekraftsmål - miljø og økonomi.

Planlegging er et viktig virkemiddel for å ivareta alle de tre dimensjonene av bærekraftmålene.

Folkehelsearbeidet har mye til felles med den sosiale dimensjonen i FNs bærekraftsmål. Både sosial bærekraft og folkehelse handler om å fremme en samfunnsutvikling som (Hofstad, 2017; Bergem, 2019):

- Setter menneskelige behov i sentrum.
- Gir sosial rettferdighet og like livssjanser for alle.
- Legger til rette for at mennesker som bor i lokalsamfunnet, kan påvirke forhold i nærmiljøet og ellers i kommunen.
- Legger til rette for deltakelse og samarbeid.

Planlegging som virkemiddel

I de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging for 2019-2023 legger regjeringen vekt på at kommunene skal planlegge for å skape en bærekraftig samfunnsutvikling, sikre sosial rettferdighet og god folkehelse.

Helse er ikke bare et resultat av individuelle forhold og levevaner, men påvirkes også av levekår og strukturelle forhold som inntekt, arbeid, oppvekst, utdanning og bo-

og nærmiljø. Planlegging gir kommunen mulighet til å omfordele slike påvirkningsfaktorer.

Et godt oversiktsdokument som gir den nødvendige kunnskapen om påvirkningsfaktorer, er et viktig utgangspunkt for planstrategien og planarbeidet i kommunen. Dersom kommunen ikke er bevisst på relevante påvirkningsfaktorer og hvordan disse fordeles i befolkningen, kan kommu-

nen komme til å videreføre uheldige miljø- og samfunnsmessige forhold og dermed svekke den sosiale bærekraften.

Spørsmål kommunen kan stille seg er: Hvordan er sosial bærekraft ivaretatt i planarbeidet? Er sosial bærekraft tilstrekkelig integrert i samfunns- og arealdelen, og blir dette fulgt opp i kommunedelplaner og økonomiplanen?

Kommuneplanens samfunnsdel er et særlig viktig verktøy for å prioritere og samordne hva kommunen skal satse på, og hvor. Hvis planleggingen skal virke, må kommunen følge opp med tiltak (Hofstad, 2019). Asker kommune har pålagt seg selv å jobbe etter FNs bærekraftsmål i alt sitt virke og utarbeidelsen av Risengaområdet kan stå som et eksempel på dette arbeidet.

Risenga i Asker

Kommuner som ønsker å gå foran i bærekraftsarbeidet ser nå at egne forskrifter må oppdateres for å kunne nå ambisiøse miljømål. Asker kommune har med sin kommunedelplan for klima, energi og miljø (KLEM) staket ut en tydelig kurs mot 2030. Blant Askers miljømål er: Fossil- og utslippsfrie byggeplasser innen 2025, at alle nye kommunale bygg skal være nullutslippsbygg innen 2025, lavere geby-

rer for byggesaksbehandling av grønne bygg og strengere miljøkrav ved innkjøp av varer og tjenester. Asker kommune ønsker også å stille høyere krav til avhending, gjenbruk og gjenvinning for å unngå farlig avfall og unødig avfall til deponi. Plan- og bygningsavdelingen har dessuten egen miljørådgiver. Målet er å tenke miljø og bærekraft helt fra start i hvert prosjekt. Asker idrettsråd har sett viktigheten av å

Foto: Ole John Hostvedt, Laagendalsposten

koble seg på disse planprosessene og synliggjøre idrettens rolle i en sosialt bærekraftig samfunnsutvikling. Følgende er hentet fra deres innspill til samfunnsdelen av kommunens plan for 2020-2032:
Delmål: «Askersamfunnet har bærekraftige og samordnede bolig-, areal og transportløsninger som tilrettelegger for smart samfunnsutvikling»:

- For å sikre lik mulighet til å delta i idretten og andre fritidsaktiviteter må det arbeides for å etablere fritidsbusser etter modell av skolebusser.
- For å motivere til fysisk aktivitet og fellesskap må det legges til rette for idrettsanlegg der skoler bygges, og innbyggere samles. Lokale idrettslag/ idrettsrådet må involveres når det legges planer for kommunesenter, lokalsenter og nærsentre. Vi er sikre på at dette vil være gjensidig styrkende

og bidrar til å oppfylle strategien «Asker kommune skal bidra til å etablere gode møteplasser, sammenhengende grøntområder og et gjennomgående turveinett som tilrettelegger for friluftsliv og aktiviteter i nærmiljøet».

- Kommunen må bidra til samhandling på tvers av offentlighet, frivillighet og næring for å skape arenaer der egenorganisert og organisert aktivitet kan utøves parallelt. Uten at kommunen tar en førende rolle med inkludering av alle relevante parter er det utfordrende å skape fremdrift. Vi ber om at avdeling Idrett og Friluft styrkes med dette som formål.
- Planlegging og bygging av idrettsanlegg bør skje etter modeller der aspekter som kompetanse, finansiering, drift vurderes i samarbeid mellom kommune og idrett med mål om lavest mulig total kostnad.

DEL 6 ANBEFALTE REGIONALE ANLEGG

Større trenings og konkurranseanlegg som anleggsutvalget mener vil få en stor betydning for befolkningen i Viken fylke.

Viktige prioriteringskriterier:

- Forbund (særkretser/regioner) sine innspill vektlegges
- De type anleggene som en peker på i idretten skal - bl.a. isanlegg og aktivitetshus
- Vært en del av tidligere kretsers anleggsplaner
- Interkommunale anlegg som er avhengig av hverandre
- Evne til å realisere anlegg / forankring politisk
- Administrative/anleggsutvalg innspill

Input fra	Lokalisering	Større trenings- og rekrutteringsanlegg
Norges Ishockeyforbund	Drammen	Ishall med kunstløpflate
Halden Idrettsråd	Halden	50 m svømmehall
Norges Ishockeyforbund	Lørenskog	Ishall
Norges Ishockeyforbund	Skedsmo	Ishall
Fredrikstad Idrettsråd	Fredrikstad	Østfold Arena (Multisporthall+ 2 hallflater)
VIKEN IK	Follo	50 m svømmehall
Asker Idrettsråd	Leirdalen (Lier)	Ski- og rulleskianlegg
Halden Idrettsråd	Halden	Os arena (elitearena med basishall)
Fredrikstad Idrettsråd	Fredrikstad	Curlinghall
Indre Østfold Idrettsråd	Sarpsborg/Fredrikstad	Flerbrukshall tilrettelagt for friidrett
Moss Idrettsråd	Moss	Kampsport og turn

Vi har her spesielt vektlagt isanlegg og anlegg for mindre idretter hvor større regionale anlegg vil ha betydning for rekrutteringen.

Foto: Ole John Hostvedt, Laagendalsposten

Strategisk viktige anlegg for særforbund og idrettskretser i Viken fylke

Input fra	Lokalisering	Strategisk viktige anlegg for særforbund og idrettskretser
Norges Motosportforbund	Rudskogen	Rudskogen Motorsport
VIKEN IK	Nittedal	Varingskollen (Regionanlegg for Romerike. FIS godkjent anlegg)
Indre Østfold Idrettsråd	Sarpsborg/Fredrikstad	Flerbrukshall tilrettelagt for friidrett
Lørenskog Idrettsråd/ skøyteforbund	Romerike (Lørenskog)	Skøytehall
Fredrikstad idrettsråd	Fredrikstad	Arena Fredrikstad (Dobbel ishall med plass til 4000 tilskuere)

Innenfor anleggstype mesterskapsanlegg som ikke faller inn under nasjonalanleggsordningen har vi allerede i dag Årungen som i prinsippet er nasjonalanlegg for rospporten.

Input fra	Lokalisering	Etablering eller oppgradering av mesterskapsanlegg som ikke faller inn under nasjonalanleggsordningen
Asker Idrettsråd/VIKEN IK	Asker	Sykkel velodrom
VIKEN IK	Ås	Årungen. Nasjonalt anlegg rosporten

Sammen med veivisere for anleggsutvikling, arealbruk og lokalisering fra fylkeskommunen (handlingsprogram for økt fysisk aktivitet for alle i Viken) danner dette grunnlaget for prioriteringen av anlegg med regional betydning i Viken.

Mandat anleggsutvalget i Viken IK

Anleggsutvalget er VIKs idrettspolitiske fagorgan på området og rapporterer til styret.

Mandat:

- Plan- og utviklingsarbeid innen anlegg og anleggspolitikk overfor våre forvaltningsnivåer – fylke og kommune, i kommune i samarbeid med IR.
- Rådgivning i anleggsfaglige saker knyttet til politisk påvirkningsarbeid i Viken.
- Rådgivning i anleggsprosjekterings- og byggesaker med spesielt fokus på arealsikring og optimal bruk av spille-middelordningen.
- Kompetanseheving i anleggsspørsmål i egen organisasjon og underlagte ledd.

Mål:

- Regionalisere NIFs anleggsstrategi «Idretten skal – anlegg» i Viken, herunder arbeide tett sammen med særidrettene og idrettsrådene.
- Øke anleggsdekningen for flest mulig anleggstyper i Viken.

- Sørge for at det utvikles, planlegges, bygges og drives anlegg i henhold til norsk idretts beste og basert på handlingsplaner bygd på vedtak i norsk idrett.
- Sørge for at Viken IK oppfattes som en faginstans i anleggspolitiske spørsmål i vårt område. Det gjelder alle utbyggere og eiere på våre forvaltningsnivåer – fylke og kommune.
- Være innovative og i forkant når anlegg skal utvikles.
- Sammen med særidretter og aktuelle idrettsråd utarbeide en plan for nye regionale og interkommunale anlegg i Viken som fremlegges til behandling i styret i Viken IK. Planen er tenkt brukt overfor alle relevante interessenter, og spesifikt overfor Viken FK for å få etablert en ordning for fylkeskommunal delfinansiering av denne typen anlegg.
- Øke anleggskompetansen i egen organisasjon og i flest mulig IR.

Foto: Ole John Hostvedt, Laagendalsposten

Foto: Ole John Hostvedt, Laagendalsposten

Sentrale arbeidsoppgaver:

- Sørge for at Viken IK har knyttet til seg nødvendig kompetanse til å kunne nå målene.
- Utarbeide en plan for arbeidet og fremlegge denne for godkjenning i styret i Viken IK.
- I anleggsarbeidet samarbeide tett med Viken FK på alle relevante områder.
- Være pådriver og rådgiver i anleggsprosjekter på nasjonalanleggsnivå, regionalt/interkommunalt nivå og i kommunene. For det sistnevnte skal hovedfokus være rettet mot skoleanlegg.
- Være et synlig kontaktorgan som tilbyr anleggsteknisk og anleggspolitisk kompetanse til underlagte organer, eiere og brukere av anlegg.
- Utarbeide og vedlikeholde presentasjonsmateriell for bruk i politisk påvirkningsarbeid overfor våre forvaltningsnivåer.
- I samarbeid med administrasjonen i Viken FK etablere kurs- og treningsmateriell og program for kompetanseheving av underlagte organer.
- Avholde et årlig anleggsmøte med politikere/administrasjonen i Viken FK for drøfting av status og nye planer, samt for påvirkning av idrettens rammevilkår når det gjelder anlegg.
- Arbeide for at Viken fylkeskommune og kommuner i Viken, i sin planlegging av skolebygg/idrettsanlegg også tar med idrettens behov.
- Arbeide for at Viken fylkeskommune prioriterer spillemidler til anlegg, der anleggsbehovet totalt sett er størst når det gjelder anleggsdekning pr. innbygger

Vedlegg med bakgrunnsdokumenter, definisjoner og referanser

Definisjoner:

Større trenings- og konkurranseanlegg / regionale anlegg.

I NIFs strategi har en pekt spesielt på anlegg for å øke bredden og mangfoldet i anleggstyper.

Anlegg for å øke bredden og mangfoldet i anleggstyper omfatter tilleggsarealer til nye eller eksisterende idrettshaller.

Strategisk viktige anlegg for særvidretter og idrettskretser/idrettsråd:

Anlegg som har en viktig geografisk plassering og anlegg med høyt aktivitetspotensiale for barn og unge, i områder med lav anleggsdekning for de aktuelle idrettene.

Viken fylkeskommunes veiviser for anleggsutvikling, arealbruk og lokalisering i Viken, som også spiller inn på anleggsutviklingen:

1. Anlegg lokaliseres etter en behovs- og helhetsvurdering mellom kommunen, organisasjoner og lokalmiljøet.
2. Nasjonale og regionale publikumsrettede anlegg lokaliseres ut fra en helhetsvurdering basert på anleggstype, tilknytning til idrettslag, kollektivknutepunkter og senterstruktur, i samarbeid mellom kommunen, organisasjoner og lokalmiljøet.
3. Aktivitetsområder skal alltid være vurdert tilrettelagt for flere typer aktiviteter. Sambruk og samlokalisering med skoler og eksisterende anlegg skal alltid vurderes. Tilrettelegging bør være tilpasset landskap og natur.
4. Arealer for bevegelsesglede for barn og unge i nærmiljø og skoler prioriteres.
5. Tilstreb universelt utformede og godt tilrettelagt utendørs- og innendørsområder og anlegg i og rundt byer og tettsteder.
6. Anlegg skal være miljøvennlige og energieffektive, samtidig som et godt innemiljø ivaretas.
7. Utvikle aktivitetsområder/-anlegg som oppleves som engasjerende og inviterende med lav terskel for deltakelse i trygge omgivelser.
8. Prioriter løsninger som gir korte gang- og sykkelavstander og effektiv samordning mellom miljøvennlige transportvalg, og tilstrebe at friluftsområder og utfartsområder med stor bruk har kollektivdekning samt parkeringsmuligheter for sykkel og bil.
9. Ivareta allemannsretten i utmark, samt sikre grønne strukturer med varierte naturkvaliteter og arealer egnet for naturopplevelser, idrett og fysisk aktivitet i byer og tettsteder.
10. Skilt og merk ferdselsårer for daglig fysisk aktivitet og aktiv forflytning i og mellom byer og tettsteder, samt til aktivitets- og friluftsområder.

NORGES
IDRETTSFORBUND
Viken idrettskrets

